

5.0

Dato: 17.06.2024

Til: Hovedbestyrelsen – møde d. 27.06 2024

Kontaktperson: Anders Horsten, horsten@dn.dk, tlf. 31 41 91 47

Sagsfremstilling

Dagsordenpunkt 5 DN's position på VE i forbindelse med skovrejsning	Bilag 5.1 DN mener om placering af vindmøller 5.2 DN's position på skovrejsning
<p>Sagens kerne (maks. 10 linjer)</p> <p>DN vedtog i 2023 en politik for opstilling af vindmøller (bilag 5.1), hvor det blev besluttet, at DN ikke mener, at der skal opstilles vindmøller i fredskov. Det begrundes bl.a. med, at skove er hjemsted for en lang række sjældne og truede arter, og fordi analyser viser, at der er rigeligt plads til at opstille VE-anlæg på nuværende landbrugsjord.</p> <p>I forbindelse med forhandlingerne i Grøn Trepert om 250.000 hektar nye skove er der opstået et behov for at præcisere DN's holdning til vindmøller og VE-anlæg i nye skove, som etableres på tidligere landbrugsjord og pålægges fredskovspligt. Opstilling af VE-anlæg i forbindelse med plantning af nye skove kan understøtte den nødvendige fremdrift i den grønne omstilling, så de fremvoksende skov både bidrager til optag og lagring af CO₂ og samtidigt giver plads til produktion af vedvarende energi i en periode, hvor skovene har lav værdi for biodiversiteten.</p> <p>Det vurderes, at DN kan acceptere VE-anlæg i nye skove etableret med tømmerproduktion som primære formål, så længe de nyeste faglige anbefalinger vedr. særligt flagermus følges, og med krav om fornyet vurdering af anlæggenes betydning for biodiversitet i forbindelse med den løbende udskiftning af anlæggene. Når skovene er vokset til en alder, hvor de naturligt udvikler levesteder for sjældne og truede arter, skal de hidtidige VE-anlæg nedlægges og overgå til skov.</p> <p>Indstilling Det indstilles, at HB:</p> <ul style="list-style-type: none">- <u>Godkender</u> positionen.	

Baggrund

Regeringen har i regeringsgrundlaget fra 2022 lagt op til, at der skal etableres 250.000 hektar ny skov i Danmark. Den konkrete udmøntning af regeringens mål forhandles for tiden i regi af Grøn Trepert. Dette kommer samtidigt med et stort behov for at øge tempoet af opstilling af VE-anlæg på land, der i de senere år er bremset op, hvilket blokerer for den helt nødvendige fremdrift i den grønne omstilling. Et bredt flertal i Folketinget har med vedtagelsen af "Aftale

om større energiparker på land¹” opstillet et mål om at firdoble produktionen af el fra sol og vind på land. I den forbindelse er der fra bl.a. skovindustrien og VE-branchen et stort ønske om at tillade opstilling af VE-anlæg i de kommende nye skove, så de både bidrager til optag og lagring af CO₂ og samtidigt giver plads til den ønskede udvidelse af produktionen af vedvarende energi. Spørgsmålet bringes for HB, fordi spørgsmålet om VE i nye skove ikke er behandlet i DN’s nuværende position på vindmøller i skov, se bilag 5.1.

DN mener generelt ikke, at der skal opstilles vindmøller i fredskov. Det skyldes flere forhold, men primært at skovene er hjemsted for en lang række sjældne og truede arter, og fordi en samlet analyse viser, at der generelt er rigeligt plads til at opstille VE-anlæg på nuværende landbrugsjord. Det vurderes således i ovenstående aftale, at en firedobling af produktionen af VE på land kun kræver inddragelse af 0,8% af det samlede landareal.

Til gengæld har DN ikke taget stilling til, om der kan tillades opstilling af VE-anlæg i nye skovrejsningsprojekter, der etableres på landbrugsjord, der dermed tages ud af drift. Afhængigt af måden, de nye skove etableres på, vil de have en begrænset værdi for sjældne og truede arter i de første årtier, indtil de opnår en mere moden skovstruktur og dermed flere vigtige levesteder.

HB godkendte på mødet d. 5. april 2024 en ny position på skovrejsning, hvor det blev besluttet, at DN arbejder for, at 1/3 af de 250.000 hektar nye skove skal etableres som strengt beskyttet natur, 1/3 som beskyttet natur og 1/3 som bæredygtige produktionsskove, se bilag 5.2. Hermed anerkender DN også behovet for nye skove, der kan levere tømmer til byggeri mv., og at disse skove derfor fra start har produktion som formål. Positionen indeholder imidlertid ikke en konkret stillingtagen til, hvorvidt DN kan acceptere VE i hele eller dele af de nye skove.

I forhold til de skove, der etableres med et hovedformål om at bremse tabet af biodiversitet og bidrage til 30% beskyttet natur, vil det være i strid med formålet med skovene, at der opstilles VE-anlæg i disse skove. DN arbejder således for, at de anlægges som varierede og dynamiske skovlandskaber med naturlig tilgroning, udbredte skovlysninger og blomstrende skovenge, vådområder, græssende dyr mv., hvilket strider mod etableringen af tekniske anlæg. Dette flugter med Biodiversitetsrådets seneste rapport, hvor rådet bl.a. anbefaler, at beskyttede og strengt beskyttede områder som udgangspunkt friholdes for etablering af nye fysiske anlæg, herunder anlæg til energiproduktion.

Modsat er hovedformålet med de resterende nye skove ikke biodiversitet, men bæredygtigt produktion af tømmer, hvorfor de ikke kommer til at opfylder kriterierne for beskyttet natur. Det vurderes her, at DN godt kan acceptere, at plantning af disse skove kombineres med opstilling af VE-anlæg, i al fald for en periode. Da skovene plantes på bar mark og ofte plantes meget tæt med mange træer pr. areal, vil de ikke i samme grad være egnede som levested for truede og sjældne arter i de første mange årtier. Efter endt levetid af de pågældende VE-anlæg bør der foretages en konkret vurdering af, om skovene har udviklet sig til værdifulde levesteder, inden det beslutes, om en ny generation af VE-anlæg kan accepteres. Når skovene med tiden er vokset til en alder, hvor de naturligt udvikler levesteder for sjældne og truede arter, skal de hidtidige VE-anlæg nedlægges og arealerne overgå til skov.

Særligt om flagermus

En ny og opdateret vejledning fra DCE på Aarhus Universitet har understreget skovenes betydning for særlig flagermus, der nyder en streng beskyttelse via EU’s Habitatdirektivs bilag IV. Ifølge vejledningen er flagermus meget udsatte overfor særligt vindmøller, dels pga.

¹ [Aftale om større energiparker på land og mere kompensation til naboer til solceller og vindmøller \(kefm.dk\)](https://kefm.dk)

risikoen for kollision, dels som følge af mistede levesteder. Forskerne anbefaler, at man undlader at opstille vindmøller i og nær skove, uanset typen af skov, således også nåleskove, produktionsskove og nåleplantager. Årsagen er, at alle typer af skove, inkl. produktionsskove og plantager, er væsentlige elementer i den økologiske funktionalitet for mange flagermusarters levesteder.

Det anbefales derfor, at DN opfordrer til, så vidt muligt, at følge nedenstående anbefalinger fra rapporten, men også understrege, at projekter altid skal baseres på konkrete vurderinger i landskabet:

- Omkring skove og i mosaiklandskaber bør man holde en afstand på mindst 1 km til større løvskove (>10 ha) og skove med høj diversitet og tæthed af flagermus eller forekomst af sjældne arter.
- Afstanden mellem vindmøller og mindre yngle- og rasteområder (<100 flagermus) og trækområder bør være mindst 500 meter
- Der bør ikke opstilles vindmøller inden for 5 km fra yngle- og rasteområder med mere end 100 flagermus, fx kalkgruberne i Midtjylland og Himmerland og lignende vigtige, store vinterrastesteder for flagermus.
- Der bør ikke opstilles vindmøller i trækområder.

Samlet set vurderes det, at behovet for at øge hastigheden af den grønne omstilling gør, at DN godt kan acceptere en kombination af skovrejsning og VE-anlæg i områder med skovrejsningsprojekter med produktionsformål. Det sker under hensyn til de faglige anbefalinger vedr. flagermus og krav om en ny vurdering af møllernes påvirkning af biodiversitet i forbindelse med udskiftning. Når skovene er vokset op og har udviklet sig til levesteder for flagermus og andre truede og sjældne arter, skal VE-anlæggene nedlægges og arealerne overgå til skov. Derudover fastholder DN at friholde eksisterende skov – uanset driftshistorie – samt områder, hvor der etableres nye skove, der på sigt skal bidrage til målet om 30% beskyttet natur, for VE-anlæg og andre typer af tekniske anlæg.

Sammenhæng til DN's strategi og/eller aktivitetsplan og/eller politikker

Positionen binder sammen til DN's position på skovrejsning, der blev vedtaget af HB 5. april 2024 og vedlagt som bilag 5.2. I denne position er der imidlertid ikke taget stilling til opstilling af VE i forbindelse med etablering af nye skove.

Positionen skal desuden ses som en præcisering i forhold til den vedtagne politik på VE i skov, se bilag 5.1, hvor DN fastholder, at eksisterende skove som udgangspunkt skal friholdes for VE-anlæg.

Evt. kommunikation (intern og ekstern)

Den nye position formidles internt i DN via DN Aktiv.